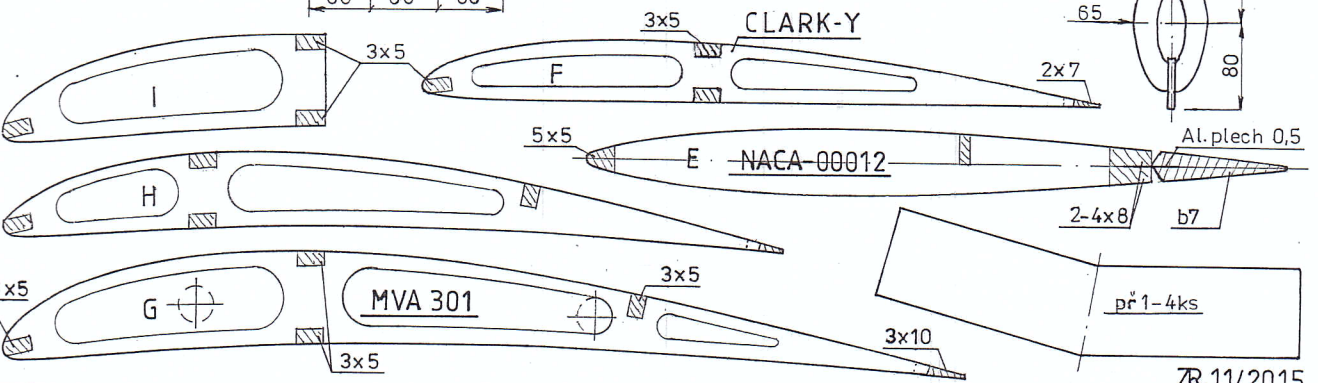

<PUNĚA>

Miloslav NAVRÁTIL-1946

1950

" P U NN Ě A "

=====

Po válce v roce 1945 několik nadšenců založilo v rousínově aeroklub pod vedením Ladislava Koutného, známého spolukonstruktéra kluzáků Honza a Krajánek, aby na kluzácích z pozůstalosti po německé mládeži mohli okusit slasti letu na okolních svazích, ale hlavně na kopci Větrník. Zároveň vznikl při aeroklubu kroužek leteckých modelářů "Modelklub Rousínov" pod vedením Miloslava Navrátila s dalšími členy - Janem Helleportem, Aloisem Šildem atd. Miloš měl z předválečných let velmi bohaté zkušenosti ze stavby různých modelů, ale zároveň zcela propadl létání na kluzácích. Po absolvování plachtařského výcviku v Brně-Medlánkách v roce 1946 a splnění stupňů A, B, C se stal instruktorem začínajících plachtařů v Aeroklubu Rousínov. Vedení modelářského kroužku ochotně převzal Alois Šild, který s mládeží pracoval obětavě po celou dobu života až do roku 2014 co odletěl na svůj poslední let.

Létání na kluzácích i s modely jsem si užíval plnými doušky mladého člověka. V té době až do roku 1951 jsme hlavně létali svahové volné větroně na svazích Větrníku ať už vlastní konstrukce či dle návodů Modelové hlídky v časopisu vycházejícího před válkou - Mladém hlasateli vedenou Mirko Musilem. První svahový speciál v Rousínově nakreslil a postavil Miloš Navrátil a nazval jej dle začátečních písmen svého jména - MILONA-45 /výkres najdete vRCR 2002/4/.

Dalším úspěšným modelem byl právě zde předložený "Punťa", který vznikl v roce 1946 pro létání v termice se starty šňůrou 100M jak se tehdy létalo na soutěžích. Létalo se hlavně v Rousínově, Medlánkách, Olomouci i Prostějově. Právě na letišti v Prostějově s tímto modelem 18. června 1950 ustavil svůj první rekord měřený sportovním komisařem v doprovodném letadle, když dosáhl výšku 1452m. Také byl jedním z prvních co řídil své větroně RC soupravou vlastní výroby a spolupracoval s p. Morávkem ze Zábřeha. Za svou éru létání s modely později ustavil dalších rekordů s RC větroni, motoráky i elektrolety - 5x výšku a 3x rychlost.

Tolik stručně informací o úspěšném plachtaři i modeláři, který si ještě i dnes pěkně i rád polétá se svými RC modely na svazích Větrníku ať už s replikami svých konstrukcemi či s účelovými elektrolety řízené RC soupravou. Pro stavitelé historických modelů může tento náčrt posloužit k postavení dobře létající repliky pro soutěžní létání v SAM.

Snad jen pro úplnost - s Milošem jsem v písemném i telefonickém spojení dosud a v červnu 2010 mi napsal, že konečně "oškubal" starý potah z originálu svého modelu Punťa 2 z roku 1948!! , aby jej zrenovoval. Všechny spoje pečlivě přelepil, některá místa zpevnil, doplnil klapkami pro řízení RC na výškovce i směrovce. Dopředu trupu usadil baterie s další potřebnou výbavou. Největší obavy měl z nového potahu Vliesem, který si předem pro-

barvil a doplnil proužky barevného Modellspanu. Jak se to povedlo posuďte sami. Zálet proběhl úspěšně v červenci 2010 na Větrníku za asistence syna. Také zavzpomínal na mládí, kdy jsme za modely rádi a s radostí, bylo to hezké běhání. Dnes si jen říkáme "čo bolo, to bolo, terasky som dýchodcom" a "zaplať Bůh", že nás to létání stále baví i když s rádiem na krku.

Stavební postup.

T r u p - má eliptický průřez, klasické příhradové konstrukce, sestaven z prepážek překl. 2 a 0,8mm s vylehčovacími otvory. Všechny lišty jsou smrkové, obě boční 3x8, horní a spodní 3x5 doplněné po obvodu 2x2. Přistávací lyže z překl. 3 nebo 4mm, zasazená do hlavice z topolu či lípy, slepená ze tří dílů a tvarovaná. Ve středním dílu je prostor pro zátěž a na čelo nalepená prepážka z překl. 2mm. Ve spodní části lyže jsou vrtány otvory v rozteči dle startovacího háčku zhotoveného z hliníkového plechu 1,5mm, uchyceného šroubky M2.

Centroplan křídla - pylon je slepen z dílů překl. 3 a vrtanými otvory pro spojovací duralové trubičky $\varnothing 6$ mm. Horní díl pylonu je z topolu, profilován. Spodní část trupu nad lyží je polepen dýhou z Gabonu síly 0,7mm. Vzadu trup končí stevenem směrovky z překl. 2, který je doplněn žebry s profilem NACA 00012, zhotovené z překl. 1mm, jen horní je z překl. 1,5mm. Náběžka směrovky 5x5, odtokovka slepená ze dvou lišt 4x8, doplněná klapkou na hliníkových plíšcích. Spodní oblouček je z překl. 2 a deska pro usazení výškovky z překl. 1,5mm. Nezapomeňte vlepit háčky z ocel. drátu $\varnothing 1$ mm pro úchyt VOP a přechod SOP s trupem.

V ý š k o v k a - s profilem CLARK-Y stavěna klasicky z žeber a položeber i lišt. Žebra i položebra jsou z překli 0,8mm, vylehčená. Náběžka 3x5, hlavní 3x5 nad sebou a odtoková hrana 2x7 skosená. Koncové obloučky vyřezány z překl. 1,5 a střed byl oboustranně potažen dýhou z Gabonu 0,7. Výškovka se na trup poutala gumou přes háčky a determalizátor tehdy Punťa neměl.

K ř í d l o - s osvědčeným profilem MVA 301 mělo vzepětí široce rozvřeného W, bylo dělené, spojené dvěma duralovými trubičkami $\varnothing 6$, sestavené z žeber, položeber a lišt. Střední žebra a žebro v místě lomení jsou z př. 2, všechna další, včetně položeber z překl. 1, vylehčená. Náběžná hrana z lišty 3x5, stejně tak obě hlavní nad sebou, pomocná také 3x5 vsazená do horního obrysu žebra a odtokovka 3x10 zbrúšená do klínu se zářezy pro žebra. V místě lomení jsou lišty oboustranně přelepené spojkami z překl. 1mm. Koncové obloučky vyřezány z překl. 2 a středy obou polovin oboustranně polepeny dýhou z Gabonu 0,7mm.

P o t a h - celý model potažen středně tlustým pergamenovým papírem, vypnut vodou a dobře lakován čirým nitrolakem. Před prvními starty raději skontrolujte správné úhly seřízení i polohu těžiště.

Technické údaje modelu:

=====

rozpětí	1950mm
délka	1200mm
plocha celkem	38,3dm ²
hmotnost	520g
zatížení	13,6g/dm ²
profil křídla	MVA-301
profil výškovky	CLARK-Y
profil směrovky	NACA 00012

Z podkladů a písemností autora zpracoval

Zdeněk Raška senior

